

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

су
д

Nr. 06/2-2016 din 11.05 2016
La nr. 183 din 28 aprilie 2016

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (art.341 și art.341/1).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.*

Anexa raportului de expertiză – 1 filă.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18.04.2002 (art.341 se completează cu alin.2 cu indice 1, precum și completarea Codului Penal cu art.341 cu indice 1)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul propune completarea art.341 al Codului penal nr.985/2002 cu un alineat nou (alin.(2/1)) care stabilește agravanta săvârșirii infracțiunii de chemare la răsturnare sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale a Republicii Moldova de către o persoană cu funcție de demnitate publică.

De asemenea, autorul propune introducerea unei noi reglementări (art.341/1) care să incrimineze „propagarea schimbării orânduirii constituționale a Republicii Moldova” - acțiune desfășurată fără violență.

d. Suficiența argumentării. Au fost respectate prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă stabilind condițiile ce au impus elaborarea proiectului și principalele prevederi, cu evidențierea elementelor noi aduse în cadrul sistemului, cu argumentarea corespunzătoare și gradul de compatibilitate a reglementărilor proiectului cu cadrul normativ național în domeniu.

În opinia noastră, autorul nu a estimat suficient urmările normelor propuse pentru procesul de realizare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și libertatea competiției politice.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din

bugetul de stat.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

În opinia noastră, deși autorul își propune să perfecționeze cadrul normativ penal care incriminează acțiunile îndreptate contra independenței, suveranității și integrității Republicii Moldova, se creează riscuri majore la adresa realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor (libertatea conștiinței (art.31 din Constituție), libertatea opiniei și a exprimării (art.32 din Constituție), dreptul la informație (art.34 din Constituție).

Gradul de risc la adresa drepturilor și libertăților fundamentale poate crește și mai mult în procesul de traducere în viață a acestor prevederi, cu repercusiuni grave pentru libertatea competiției politice și dreptul de opoziție – ceea ce este în detrimentul interesului public și diminuează însăși caracterul democratic al regimului politic al Republicii Moldova.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul examinării proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova nr.985/2002 și nota informativă la acesta erau publicate pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md ceea ce atestă faptul că sunt întrunite cerințele impuse de prevederile art. 8-12 ale Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Articol unic – Codului Penal al republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (publicat în Monitorul Oficial al republicii Moldova nr.128-129/1012 din 13 septembrie 2002), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

2. După articolul 341 se introduce articolul 341/1 cu următorul conținut:

„Articolul 341/1” Propagarea schimbării orânduirii constituționale a Republicii Moldova (1) Propagarea și răspândirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la pierderea suveranității, independenței, neutralității și indivizibilității Republicii Moldova sau orice alte acțiuni orientate spre pierderea suveranității, independenței, neutralității și indivizibilității Republicii Moldova, acțiuni în masă, săvârșite verbal, în scris, cu utilizarea radioului, televiziunii, cinematografului, internetului, broșurilor, foilor pliante, imaginilor, spoturilor/înregistrărilor audio-video, filmelor, amplificatoarelor/altor mijloace de amplificare a sunetului sau prin alte mijloace,...”

Atenționăm autorul asupra unei norme care poate fi îmbunătățită textual. Considerăm că poate fi adoptat exemplul reglementării de la art.140 Cod penal nr.985/2002 (propaganda războiului): „răspândirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la război sau

orice alte acțiuni orientate spre declanșarea unui război, săvârșite verbal, în scris, prin intermediul radioului, televiziunii, cinematografului sau prin alte mijloace...”.

Recomandarea: Recomandăm reformularea normei.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

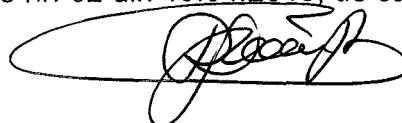
7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Roman Starașciuc

inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
06 Mai 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18.04.2002 (art.341 se completează cu alin.2 cu indice 1, precum și completarea Codului Penal cu art.341 cu indice 1)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Articol unic – Codului Penal al republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (publicat în Monitorul Oficial al republicii Moldova nr.128-129/1012 din 13 septembrie 2002), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează: 2. După articolul 341 se introduce articolul 341/1 cu următorul conținut: „Articolul 341/1” Propagarea schimbării orânduirii constituționale a Republicii Moldova (1) Propagarea și răspândirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la pierderea suveranității, independenței, neutralității și</p>	<p>Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)</p>	<p>Atenționăm autorul asupra unei norme care poate fi îmbunătățită textual. Considerăm că poate fi adoptat exemplul reglementării de la art.140 Cod penal nr.985/2002 (propaganda războiului): „răspândirea de informații tendențioase ori inventate, instigatoare la război sau orice alte acțiuni orientate spre declanșarea unui război, săvârșite verbal, în scris, prin intermediul radioului, televiziunii, cinematografului sau prin alte mijloace...”.</p>	<p>Recomandăm reformularea normei.</p>

<p>indivizibilității Republicii Moldova sau orice alte acțiuni orientate spre pierderea suveranității, independenței, neutralității și indivizibilității Republicii Moldova, acțiuni în masă, săvârșite verbal, în scris, cu utilizarea radioului, televiziunii, cinematografului, internetului, broșurilor, foilor pliante, imaginilor, spoturilor/înregistrărilor audio-video, filmelor, amplificatoarelor/altor mijloace de amplificare a sunetului sau prin alte mijloace,..."</p>		
--	--	--